

ПРО ВАЖЛИВІСТЬ ФОРМУВАННЯ АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАГІСТРІВ ОСВІТИ ЯК ПЕДАГОГІЧНУ ПРОБЛЕМУ

Потреба суспільства в якісній професійній підготовці педагогічних працівників є пріоритетною проблемою, що зумовлює розвиток науки й освіти. Реалізація законодавчо-нормативних освітніх актів та вимог Болонського процесу потребують підвищення ефективності роботи вищих навчальних закладів з метою підготовки майбутніх фахівців з високим рівнем професіоналізму. Все це висуває принципово нові вимоги до підготовки майбутнього магістра освіти як творчої, компетентної особистості, здатної до інноваційної діяльності, до розв'язання нестандартних фахових завдань.

Майбутній магістр освіти повинен легко адаптуватися до швидко мінливих умов, знаходити вирішення виникаючих проблем через володіння дослідницькими вміннями. Практика і результати наукових досліджень свідчать про те, що значна частина випускників магістратури відчувають ускладнення в організації своєї дослідницької діяльності, у використанні методів наукового пізнання, і в умінні представляти свої наукові розробки, опрацьовувати результати своїх досліджень. Перераховані недоліки є результатом низького рівня сформованості готовності випускника магістратури до дослідницької діяльності та оперування методами обробки отриманих експериментальних даних [14].

Тому, важливим завданням для магістра освіти є оволодіння аналітичними вміннями обробляти інформацію різними аналітичними прийомами та розвиток логічного мислення. Недооцінка ролі аналітичних складових професіоналізму у роботі майбутнього фахівця вищої освіти часто призводить до формування недостатньої інформаційної бази, використання обмеженого арсеналу методів перетворення цієї інформації та необґрунтованості наукових досліджень.

Оскільки нині відбувається інформатизація усіх сфер життя суспільства, це вимагає нового рівня організації науково-дослідницької діяльності магістрів та статистичне опрацювання майбутніми фахівцями отриманих результатів їх досліджень.

Все це свідчить, що майбутнім магістрам освіти необхідно оволодіти таким видом діяльності як аналітичним. Вони повинні мати досвід аналітичної діяльності, уміти аналізувати інформацію, звертаючи увагу на деталі, відфільтровувати з величезного інформаційного потоку потрібну інформацію, виділяти з неї ті відомості, які можуть послужити підставою для суттєвих висновків.

Найглибші корені вивчення аналітичної діяльності людини можна знайти ще в «Аналітиках» Аристотеля [1], в яких йдеться як про надбання універсального знання, так і про застосування його у певних випадках. Тут, практично, йдеться про різні види аналітичної діяльності.

На думку Е. Масленнікова, аналітична діяльність є “невід’ємною і найважливішою складовою частиною професійної діяльності будь-якого фахівця, виступає не якимось епізодичним, короткочасним актом, що виконує спеціально призначений працівник, а функцією усіх ланок системи, яка здійснюється постійно. Аналітична робота – це неперервний процес вивчення професійної та іншої інформації” [7].

Л. Монахова, А. Монахова аналітичною вважають розумову діяльність, спрямовану на вирішення таких проблем: організація збору інформації в інтересах вирішення сформульованих завдань; оцінка отриманої інформації в контексті сформульованих цілей, виявлення закономірностей спостережуваних явищ; побудова моделі предметної області або об’єкта дослідження; опис середовища функціонування моделі; перевірка адекватності

побудованої моделі реальної дійсності, на основі чого проведення її коригування; планування і проведення експериментів; синтез нового знання (інтерпретація результатів, прогнозування тощо), необхідного для вирішення поставлених завдань; доведення результатів аналітичної роботи (нового знання) [8].

Р. Пол і Л. Елдер так трактують аналітичну діяльність: “коли ми думаємо, то робимо це з певною метою на основі деякої думки, заснованої на припущеннях, які ведуть до певних наслідків; ми використовуємо концепції, ідеї та теорії для інтерпретації фактів і даних з метою отримання відповіді на питання і вирішення проблем” [13].

Вітчизняними науковцями, що досліджували зміст ключових компетенцій особистості, аналітичну діяльність виділено як вагомий їх складник. Підтвердженням цього є праці Н. Бібік, І. Єрмакова, О. Овчарук, І. Погорілої, О. Савченко, О. Назначило, І. Зінчук та багатьох інших [2; 3; 4; 5; 6; 9; 10; 11].

З погляду Н. Слядневої, аналітична компетентність може розглядатися як сукупність знань предметної галузі, володіння аналітичними вміннями та визначеного типу структури особистості [12].

Але не зважаючи на дійсні досягнення в розробці проблеми компетентнісного підходу до підготовки фахівців різних спеціальностей, структура аналітичної компетентності майбутніх магістрів освіти як педагогічна категорія не була предметом окремого дослідження.

Тому актуальними для підтвердження бачимо наступні положення:

1. Для здійснення професійної діяльності у майбутньому магістр освіти має оперувати широким спектром різноманітних знань та володіти різноманітними методами для опрацювання отриманих результатів та доведення їх достовірності.

2. Найважливішим завданням магістра освіти постає оволодіння аналітичними знаннями, вміннями обробляти інформацію різними аналітичними прийомами та розвиток логічного мислення. Недооцінка ролі аналітичних складових професіоналізму у роботі майбутнього магістра освіти часто призводить до формування недостатньої інформаційної бази, використання обмеженого арсеналу методів перетворення цієї інформації. Тому, перед вищою школою постає проблема сформувати аналітичну компетентність у магістрів освіти для підвищення професіоналізму майбутнього фахівця.

3. Аналітична компетентність магістра освіти є частиною його професійної компетентності в певній предметній області і визначає готовність і здатність до розв’язання професійних знань у освітній сфері.

Література

1. Аристотель. Аналитика. — Москва, Эксмо, Мидгард, 2008 г. — 960 с
2. Зязюн І.А. Неперервний розвиток і саморозвиток педагогічної майстерності вчителя у післядипломний період / І. А. Зязюн // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. праць. — Київ-Вінниця : ТОВ Фірма «Планер», 2012. — Вип. 29. — С. 13-23.
3. Головань М.С. Компетентія і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду // Вища освіта України. — 2008. — №3. — С. 23–30.
4. Гриньова В.М. Професійна компетентність викладача вищого —навчального закладу як результат сформованості його педагогічної культури / В. М. Гриньова // Вісник Дніпропетровського ун-ту економіки та права ім. А. Нобеля. Серія: Педагогіка і психологія. — 2011. — № 1 (1). — С. 14-22.
5. Жигло О.О. Критерії професійного зростання викладача ВНЗ / О.О. Жигло // Проблеми формування ціннісних орієнтирів професійної діяльності : зб. наук. пр. — Харків : Стиль-Издат, 2005. — С. 79-85.
6. Зінчук Н. А. Інформаційно-аналітична компетентність менеджера: значення у професійній управлінській діяльності та передумови формування у ВНЗ // <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em7/content/08znashi.htm>

7. Масленников Э.П. Организационно-правовые основы и методика аналитической работы в ОВД: [учеб. пособие] / Э.П. Масленников. – М.: Академия МВД СССР, 1979. – 125 с.
8. Монахова Л.Ю. Содержание и инструментарий подготовки специалистов к аналитической деятельности / Л. Ю. Монахова, А. А. Монахова // Человек и образование. – 2010. – №3 (24). – С. 93 – 96.
9. Назначило Е.В. Развитие информационно-аналитической компетентности преподавателя в процессе непрерывного педагогического образования: дис. канд. пед. наук : 13.00.08 / Назначило Елена Валерьевна. – Магнитогорск, 2003.
10. Шевченко С.М. Педагогічні умови формування аналітичного мислення студентів вищих технічних навчальних закладів // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. –2007. – №3. – С. 151-154.
11. Фролова Н.В. Организационно-педагогические условия формирования профессиональных компетенций у студентов управленческих специальностей // Ярославский педагогический вестник. –2006. – №3. – С. 61-65. – Режим доступа: http://www.yspu.yar.ru/vestnik/pedagoka_i_psichologiy/32_3/
12. Сляднева Н.А. Информационная аналитика – эзотерическое искусство или современная профессия? [Электронный ресурс] / Н.А. Сляднева // Факт. – 2000. – № 7. – Режим доступа – [http:// www.fact.ru/www/arhiv7s6.html](http://www.fact.ru/www/arhiv7s6.html)
13. Elder, L. & Paul. R. The Thinker's Guide to Intellectual Standards, Foundation for Critical Thinking, Dillon Beach, CA, 2008.
14. Люлькова Ю.С., Семеніхіна О.В. Аналітична компетентність майбутніх магістрів освіти // Наукова діяльність як шлях формування професійних компетентностей майбутнього фахівця (НПК-2017): матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 7-8 грудня 2017 р., 2017. – м. Суми; у 2-х частинах. – Суми: ФОП Цьома С.П., 2017. – Ч.1. – Випуск 2(12). – С. 44-46